

מ"ת 5142/12/19 - היועץ המשפטי לממשלה. נגד יגאל חלווני (עציר), פינחס פליקס עטיה (עציר)

בית המשפט המחוזי בירושלים

מ"ת 5142-12-19 ישראל נ' חלווני(עציר) ואח'

בפני המבקש
כבוד השופט אברהם רובין
היועץ המשפטי לממשלה. ע"י ב"כ עו"ד ינאי גורני
מפרקליטות המדינה - המחלקה הבינלאומית

נגד
משיבים
1. יגאל חלווני (עציר) ע"י ב"כ עו"ד אבי חימי, עו"ד אלי כהן
ועו"ד הילה בת ציון
2. פינחס פליקס עטיה (עציר) ע"י ב"כ עו"ד יורם שפטל

החלטה

1. לפניי בקשה על-פי סעיף 5 לחוק ההסגרה, התשי"ד-1954 (להלן - "**חוק ההסגרה**"), בגדרה מתבקש מעצרו של המשיבים עד למתן החלטה בעתירה להכריז עליהם כבני הסגרה לממשלת נורבגיה (להלן - "**עתירת ההסגרה**" או "**העתירה**").

רקע עובדתי

2. ביום 7.10.19 ניתן בבית המשפט מחוזי במחוז ג'ריין שבנורבגיה צו מעצר נגד המשיבים, זאת בגין חשד לביצוע ריבוי עבירות של קבלת דבר במרמה בנסיבות מחמירות במסגרת קבוצה עבריינית מאורגנת. בהמשך לכך, הגישה ממשלת נורבגיה, ביום 1.12.19, בקשה להסגיר לידיה את המשיבים לשם העמדתם לדין בגין ביצוע העבירות האמורות, זאת בהתאם לאמנה האירופית בדבר הסגרה, אשר ממשלת ישראל וממשלת נורבגיה הן צד לה.

3. בבקשת ההסגרה ובעתירה נטען כי בימים 23.9.19 עד 8.10.19 ביצעו המשיבים עבירות מרמה נרחבות, במספר הזדמנויות, כלפי חברה נורבגית בשם Edison Norge AS, org, שהיא חברת בת (להלן - "**חברת הבת**"), של חברה אחרת שמושבה באיטליה (להלן - "**חברת האם**"). לפי הנטען, המשיבים יצרו קשר עם מנהל בחברת הבת, תוך התחזות למנהלה הכללי של חברת האם - מר ניקולא מונטי (להלן - "**המתלונן**") - באמצעות שימוש בפרטיו, וכן בנוסף תוך התחזות לעורך דין בשם פרנצ'סקו פורטולנו, אשר פועל לכאורה מטעם חברת האם. את הקשר יצרו המשיבים עם המתלונן באמצעות דואר אלקטרוני ובאמצעות שיחות קוליות בתכנת ה-Skype. המשיבים הורו למתלונן להעביר סכומי כסף גדולים לחברות בהונג-קונג, לכאורה לצורך הוצאה לפועל של עסקה חשאית של חברת האם. בהמשך לכך ובהתאם להוראות המשיבים, העביר המתלונן במספר הזדמנויות, באמצעות מתן הוראות

לבנק בנורבגיה שבו התנהל חשבון הבנק של חברת הבת, סכומי כסף שונים לחשבונות בנק בהונג-קונג, תוך שהמתלונן מאמין כי סכומי הכסף הועברו לבקשת המנהל הכללי של חברת האם. סכומי הכסף שהעביר המתלונן בהתאם להוראות המשיבים, הסתכמו בסכום ניכר של 13,645,000 דולר אמריקאי וכן 500,000 אירו, השווים לסכום של כ- 56,460,000 ₪. כספים אלה לא אותרו ולא הושבו לבעליהם.

משנודע למתלונן כי הוראות העברת הכספים היו הוראות כזב, הוא הגיש תלונה למשטרה הנורבגית. חקירה סמויה שניהלה משטרת נורבגיה, הביאה לחשיפתם של נתונים אשר לימדו כי מבצעי המרמה נמצאים בישראל. בהמשך לכך ולפי בקשת משטרת נורבגיה, עצרה משטרת ישראל, ביום 16.10.19, את המשיבים וחקרה אותם. ביום 25.10.19, הגישו רשויות נורבגיה למדינת ישראל בקשה למעצרו הזמני של המשיבים, לצורך הגשת בקשת הסגרה בעניינם.

לבקשת ההסגרה ולעתירה מצורף חומר ראיות רב, שנאסף על ידי הרשויות בנורבגיה, אולם כפי שיובהר להלן, המשיבים אינם חולקים על קיומן של ראיות לכאורה ועל כן נקצר בהצגת הראיות שנאספו נגד המשיבים. בתמצית ייאמר כי הוגש דו"ח ממשטרת נורבגיה בו מפורטת תלונת המתלונן והשתלשלות העניינים כפי שנמסרה מפיו. כן הוגשה טבלה המפרטת את פרטי ההעברות של הכספים, ועוד צורפו תכתובות הדואר אלקטרוני, באיטלקית, שהוחלפו בין המתלונן למתחזים.

בנוסף הוגשו דו"חות המעצר של המשיבים על ידי משטרת ישראל, בהם נכתב כי בעת מעצרו של המשיבים נתפסו מספר טלפונים ניידים שהיו בשימושם. בטלפונים הללו נערך חיפוש, ובחלקם נמצאו נתונים הקושרים את מעשי המרמה למי שהחזיקו בטלפונים. בהקשר הזה יוער, כי בחקירתם בישראל הכחישו המשיבים קשר לטלפונים בהם נמצאו הנתונים המפלילים, אך על פי דו"חות הפעולה הטלפונים היו בחזקת המשיבים עובר למעצרו.

עוד הוגשו תמלילי האזנות סתר שבוצעו על ידי משטרת נורבגיה, וכן הוצג מזכר מאת משטרת ישראל בו נכתב כי השוואת הקולות שהוקלטו בהאזנות הסתר מלמדת כי קולו של מי שהזדהה בשיחות כ-"פרנצקס'קו" דומה לקולו של משיב 1, וכי הקולות הנשמעים בהקלטות מנורבגיה דומים לקולם של שני המשיבים.

4. ההליכים שהתקיימו עד כה

נעמוד להלן בקצרה על ההליכים שננקטו לפני הגשת עתירת ההסגרה, כיוון שיש להם חשיבות לענייננו.

לאחר מעצרו הראשוני של המשיבים, הם הובאו לבית משפט השלום לדיון בבקשה להארכת מעצרו ב- 20 יום. לפני בית משפט השלום לא הוצג חומר החקירה הישראלי. בית המשפט בחן את אפשרות שחרורם של המשיבים לחלופה, ובסופו של דבר הורה על שחרורם למעצר בית. על החלטה זו הגיש המבקש ערר לבית המשפט המחוזי (עמ"י 46650-10-19). הערר התקבל באופן חלקי, ובית המשפט המחוזי הורה על מעצרו של המשיבים בפיקוח אלקטרוני, לאחר קבלת חוות דעת מתאימה. כן הוסיף בית המשפט המחוזי תנאים מגבילים על אלו שנקבעו בבית המשפט השלום, לרבות חיוב המשיבים בהפקדת ערובה בסכום לא מבוטל.

על החלטה זו השיג המבקש לבית המשפט העליון (בש"פ 7241/19), ולפיכך ביצעה של החלטה עוכב, כך שהמשיבים נותרו במעצר. בית המשפט העליון דן בשאלה האם ניתן במסגרת הליכי מעצר אגב הסגרה להורות

על מעצרו של אדם באיזוק אלקטרוני, ולמרות שהשיב על שאלה זו בחיוב הוא הורה כי המשיבים יותרו במעצר, כיוון שלא ניתן לשלול את המסוכנות הנשקפת מהם ואת החשש מהימלטותם: **"בשים לב לכך ששני המשיבים מחזיקים באזרחות איטלקית, שמרכז חייהם איננו בישראל ושעל פי הרישומים שהותם בארץ היא לתקופות קצרות"** (שם, פסקה 33). עם זאת ציין בית המשפט העליון כי פתוחה הדרך בפני המשיבים לבקש מבית משפט השלום להורות על עריכת תסקיר בעניינם, בגדרו תיבחן האפשרות של מעצרו באיזוק אלקטרוני.

בהמשך לאמור הורה בית המשפט השלום על עריכת תסקירים בעניינם של המשיבים והאריך את מעצרו עד שיוגשו התסקירים, אשר בסופו של דבר הוגשו ביום 28.11.19. בתסקירים המליץ שירות המבחן על מעצרו של המשיבים באיזוק אלקטרוני.

ביני לביני, ובטרם הספיק בית משפט השלום לדון בתסקירים, הוגשה עתירת ההסגרה ובצדה הבקשה שלפניי. כך אירע שהדיון בבקשה שלפניי התקיים בעוד המשיבים נתונים במעצר.

עם הגשת הבקשה התקיים לפניי הדיון הראשון בעניינם של המשיבים - דיון "קליטת" הבקשה - וכבר בשלב זה בקשו המשיבים כי אורה על מעצרו באיזוק אלקטרוני כפי שהמליץ שירות המבחן. את בקשתם נמקו המשיבים, בין היתר, בכך שחומר הראיות לא תורגם לעברית. בקשה זו נדחתה. בהחלטתי קבעתי כי על המבקש לתרגם לעברית את כל אותם חומרי חקירה שאינם כתובים בעברית או באנגלית, ולגופו של עניין קבעתי כי בחומר הראיות קיים ניצוץ ראיתי המצדיק את המשך מעצרו של המשיבים עד לקיום דיון בבקשה לגופה, וכי אין הצדקה בנסיבות העניין להפוך את היוצרות ולהורות על חלופת מעצר בטרם התקיים דיון לעניין קיומן של ראיות לכאורה ועילת מעצר. כן הערתי בהחלטתי כי לא ברור כיצד מעצר באיזוק אלקטרוני ימנע את האפשרות שהמשיבים ימשיכו לבצע עבירות מביתם באמצעות האינטרנט. וכן התייחסתי בהחלטתי לחשש ההימלטות העולה מזיקתם הנמוכה של המשיבים לארץ, כפי שנקבע בהחלטת בית המשפט העליון.

ביום 1.1.20, התקיים דיון לגוף הבקשה. בדיון זה הסכימו המשיבים לקיומן של ראיות לכאורה תוך שמירת זכותם לפנות בבקשה לעיון חוזר אם וככל שיקבלו לידיהם חומר חקירה נוסף שטרם הגיע לידי באי כוחם. על כן הדיון התמקד בשאלת שחרורם של המשיבים לחלופת מעצר, תוך שנטען להשפעת עילת המעצר על שאלה זו.

טענות הצדדים

5. בא כוח המשיב 1 הדגיש בטיעונו כי הערכאות הקודמות שדנו במעצרו הזמני של המשיבים, עובר להגשת העתירה, לא שללו את האפשרות לשחרר את המשיבים לחלופת מעצר.

ב"כ המשיב 1 טען כי בהליכים שהתקיימו עד כה לא הוצגו נתונים מדויקים לגבי שהותו של המשיב בארץ, דבר שהביא לרושם מוטעה לפיו מרכז חייו של המשיב 1 איננו בישראל. ב"כ המשיב 1 טען כי מרכז חייו של המשיב הוא בישראל, ולהוכחת דבריו הוא הציג תלושי שכר של המשיב 1 בישראל (מש/1), חוזי שכירות של המשיב 1 לשנים 2015, 2017 ו-2018 (מש/2), ופלט כניסות ויציאות של המשיב מהארץ (מש/4), המלמד כי מאז שנת 2015 שוהה המשיב 1 בארץ במשך רוב השנה. כמו כן נטען כי המשיב 1 הוא בעל חברה ישראלית, והוצג דין וחשבון שהגיש המשיב 1 לרשות המיסים בישראל (מש/3 - דו"חות כספיים). ב"כ המשיב 1 הוסיף והדגיש כי אין אינדיקציה לכך שהמשיבים הגיעו לישראל במטרה להימלט מאימת הדין.

בא כוח המשיב 1 הפנה לפסיקה שקובעת כי גם בבקשת מעצר בהליכי הסגרה, יש לבחון חלופת מעצר, וטען כי מתסקיר שירות המבחן עולה כי ניתן להשיג את תכלית המעצר באמצעות איזוק אלקטרוני המלווה בפיקוח אנושי ובהפקדת ערובות כספיות מתאימות.

ולבסוף טען ב"כ המשיב 1 כי את החשש מביצוע עבירות נוספות ניתן להפיג על ידי איסור גישה למחשבים ולאמצעים סלולאריים, כפי שהומלץ בתסקיר.

בא כוח המשיב 2 הצטרף לטענות המשיב 1, והוסיף כי לפי אמנת ההסגרה האירופית שחלה בענייננו, יש זכות למדינה המתבקשת שלא להסגיר את אזרחיה, וכי משום כך אין להורות על הסגרת המשיב 1 שהוא אזרח ישראלי. עוד טען ב"כ המשיב 2 כי הסגרתו של המשיב 2 מנוגדת לחוק יסוד: כבוד האדם וחירותו. יאמר כבר עתה, כי ב"כ המשיב 2 טען טענות אלו בכלליות מבלי לעגן אותן באופן משכנע בדין או בפסיקה, ולפיכך הן נדחות.

בא כוח המשיב 2 הוסיף וטען להגנה מן הצדק, כיוון שלשיטתו המבקש "הטעה" את המותבים הקודמים שדנו בעניינם של המשיבים בכך שלא הציג להם את נתוני האמת בדבר תקופות שהותם של המשיבים בארץ. בהקשר זה הוגש גם פלט כניסות ויציאות מהארץ של המשיב 2 (מש/5), המלמד כי בשנים האחרונות גם הוא שוהה בישראל רוב השנה. כן הוצגו הסכמי שכירות על שם המשיב 2 (מש/6), תעודת עוסק מורשה של המשיב 2 בישראל (מש/7), ודו"חות הכנסות והוצאות של עסקו של המשיב 2 מהשנים האחרונות (מש/8 ו- מש/9). כן נטען, כי משפחתו של המשיב 2 גרה בארץ. ב"כ המשיב 2 הוסיף כי דרכו האיטלקי של המשיב נגנב ממנו (ראו תלונת המשיב במסמך עוד לפני מעצרו - מש/10), ומכאן שלא קיים חשש להימלטותו של המשיב 2 מהארץ.

ולבסוף, גם ב"כ המשיב 2 עתר לאימוץ המלצתו החיובית של שירות המבחן בניינו של המשיב 2.

6. מנגד, ב"כ המבקש טען שבנסיבות העניין אין מקום להורות על מעצרו של המשיב באיזוק אלקטרוני. ב"כ המבקש הדגיש את החשש האינהרנטי להימלטות שקיים בהליכי הסגרה, ולטענתו חשש זה חזק במיוחד בנוגע למשיבים, זאת בשל זיקתם החזקה לאיטליה. בהקשר זה הפנה ב"כ המבקש לאמירות שונות שמסרו המשיבים בחקירתם על ידי משטרת ישראל. ב"כ המבקש הדגיש כי המשיב 1 אינו אזרח ישראלי, וכי שני המשיבים מרבים לצאת מהארץ בכל שנה.

ב"כ המבקש טען כי מתקיימת בעניינם של המשיבים עילת מעצר בשל מסוכנות, זאת לנוכח נסיבות ביצוע העבירות המיוחסות להם, לרבות טיבן והיקפן, ולנוכח העובדה שהעבירות בהן נחשדים המשיבים בוצעו תוך התחזות, בתחכום רב, ו"בשלט רחוק". נסיבות אלו מלמדות כי יש חשש לביצוען של עבירות נוספות באותה דרך גם אם יורה בית המשפט על מעצר באיזוק אלקטרוני, וכי לא ניתן לתת במשיבים את האמון הדרוש לצורך שחרורם לחלופת מעצר.

לעניין תסקיר שירות המבחן טען ב"כ המבקש, כי המשיבים מסרו לשירות המבחן מצג שאינו נכון באשר לשהותם בארץ ובאשר לרצונם לעלות לישראל ולהשתקע בה.

דין והכרעה

7. לאחר שבחנתי את טענות הצדדים הגעתי למסקנה כי אין מנוס ממעצרו של המשיבים עד תום הליכי ההסגרה בעניינם. להלן אנמק את מסקנתי.

8. החלטה בדבר מעצרו של אדם עד תום הליכי ההסגרה בעניינו מבוססת, בעיקרה, על אותם כללים שחלים על בקשות למעצר עד תום ההליכים המוגשות נגד מי שמועמדים לדין בישראל (ראו, למשל: בש"פ 2045/12 סרגיי גולחוב נ' היועץ המשפטי לממשלה (23.8.12)). משכך הדבר, יש לבחון בעניינם של המשיבים את שאלת קיומן של ראיות לכאורה, עילת מעצר וחלופת מעצר.

בנוגע לבחינת קיומן של ראיות לכאורה אין צורך להאריך, זאת לנוכח הסכמת המשיבים בדבר קיומן של ראיות כאלו במקרה דנא. נזכיר רק, כי לגבי הדרישה הראייתית בהליכי מעצר לצורך הסגרה נפסק כי: **"די לו לבית המשפט אם התרשם כי קיימות ראיות לכאורה בעבירות המיוחסות למבוקש, שאינן חסרות ערך על פניהן"** (בש"פ 1496/09 יצחק אברג'יל נ' היועץ המשפטי לממשלה (10.3.09)). וכן נקבע כי, **"הרף הראייתי במעצר במסגרת הליכי הסגרה נמוך יותר מהרף שנקבע בהליכי מעצר עד תום ההליכים"** (בש"פ 8932/12 שמלה (שלום שמש) תיירי נ' היועץ המשפטי לממשלה (24.12.12) (להלן - **"עניין תיירי"**)). ועוד נקבע כי די בכך שהראיות מקימות "אחיזה באישום" נגד המבוקש (**עניין תיירי** לעיל; בש"פ 5477/17 הרי מאיר מימון עמר נ' מדינת ישראל (19.9.17)). כאמור, בעניינו הסכימו המשיבים לקיומה של תשתית ראייתית ברף הדרוש.

9. לענין עילות המעצר בהליכי מעצר לצורך הסגרה נפסק, כי אלו: **"... מקבלות בהליכי מעצר כחלק מבקשות הסגרה משנה תוקף ומשקל ניכר יותר מאשר בהליכי מעצר פליליים בישראל"** (בש"פ 3381/11 אלכסנדר צבטקוביץ נ' היועץ המשפטי לממשלה (11.5.11)). בענייננו מיוחסת למשיבים עבירת רכוש אמנם, אך מדובר בעבירה כלכלית שהיקפה הכספי ניכר מאוד, ואשר בוצעה בתחכום רב. לפי החשד העבירה אף בוצעה במסגרת קבוצה עבריינית מאורגנת. בית המשפט העליון עמד לא פעם על כך שמאפיינים כאלו של עבירות כלכליות מקימים עילת מעצר בשל מסוכנות, כאמור בסעיף 21(א)(1)(ב) לחוק סדר הדין הפלילי (סמכויות אכיפה - מעצרים), התשנ"ו-1996 (להלן - **"חוק המעצרים"**). כך, נפסק כי: **"ההלכה היא כי במקרים של עבירות כלכליות המבוצעות תוך התארגנות של קבוצת עבריינים, באורח שיטתי ומתוכנן, בהיקף כספי ניכר או תוך שימוש באמצעים מתוחכמים, עשויה לקום עילת המסוכנות"** (בש"פ 8520/15 מדינת ישראל נ' אנדרו בשיתי (14.1.16)). וכן נפסק כי: **"עבירות מרמה טומנות בחובן סכנה לציבור, ובמיוחד כשהן מבוצעות בתחכום, בשיטתיות, בהיקפים נרחבים, וכשהמבצעים פועלים בצוותא חדא"** (בש"פ 4720/15 ראובן בן משה נ' מדינת ישראל (28.7.15) (להלן - **"עניין בן משה"**)). דברים אלו יפים גם לענייננו, ומכאן שמתקיימת לגבי המשיבים עילת מעצר בשל מסוכנות.

10. בנוסף, מתקיימת בעניינם של המשיבים גם עילת מעצר לפי סעיף 21(א)(1)(א) לחוק המעצרים, שעניינה חשש להימלטות מהדין. אכן, בעניינם של המשיבים לא הוצגו ראיות המעידות על נקיטת פעולות קונקרטיות מצד המשיבים במטרה להימלט מאימת הדין, ואין גם טענה כי הגעתם של המשיבים לישראל נעשתה כחלק מתכנית שרקמו השניים להימלט מאימת הדין בנורבגיה, ברם נפסק כי הליכי מעצר בבקשה להסגרת מבוקש הם בעלי מאפיינים ייחודיים: **"הטומנים בחובם חשש מובנה וטבעי להתחמקות המבוקש מן הדין"** (בש"פ 725/09 היועץ

המשפטי לממשלה נ' מאיר אברג'יל (30.1.2009) (להלן - "עניין אברג'יל"). בדומה לכך גם נקבע כי: **"בהליכי הסגרה, מעצם טיבם וטבעם, מתקיימת סוג של הנחה כי המבוקש להסגרה חפץ להימלט ממורא הדין ולשבש הליכי משפט" (עניין תיירי לעיל).** יוצא אם כן, כי בהקשרם של הליכי הסגרה מתמקד הדין בשאלת עוצמתו של החשש להימלטות על רקע נתוני המקרה הקונקרטי ונתוניו הקונקרטיים של מי שמבקשים את הסגרתו, כל זאת תוך מתן משקל הולם למחויבותה הבינלאומית של מדינת ישראל להביא להסגרת עבריינים השוהים בשטחה.

הצדדים חלוקים בשאלה האם מרכז חייהם של המשיבים הוא בישראל, והם הרחיבו טענותיהם בנקודה זו, למרות ששאלת מקום מרכז החיים בבקשת מעצרו של מבוקש הסגרה, היא רק שיקול אחד מבין מכלול השיקולים שעל בית המשפט להביא בחשבון. מכל מקום, המשיבים טענו כי במשך מרבית ימי השנה הם שוהים בישראל, כי משפחותיהם נמצאות בישראל, וכי יש להם עסקים בישראל. לתמיכה בטענתם הציגו המשיבים, כפי שפורט לעיל, נתונים אשר לא עמדו קודם לכן בפני הערכאות השונות שעסקו בעניינם של המשיבים. במיוחד אמורים הדברים לגבי פלטי הכניסות והיציאות מהארץ של שני המשיבים, וכן לגבי הסכמי השכירות שהציגו. נתונים אלה מלמדים כי יש ממש בטענות המשיבים בנקודה זו, וכי לא ניתן לקבוע שלמשיבים אין זיקה לישראל, או שזיקתם אליה דלה. ונזכיר, המשיב 2 הוא גם אזרח ישראלי. עם זאת, יש גם טעם בטענות המבקש, לפיהן למשיבים זיקה חזקה גם לאיטליה. המשיבים אזרחים איטלקיים. בחקירתם במשטרה הציגו את עצמם המשיבים ככאלה, והם טענו כי הם מנהלים עסקים באיטליה. המשיבים לא טענו במשטרה כי הם השתקעו בישראל, אלא הם טענו כי בכוננתם לעלות לארץ. בנוסף, יש להביא בחשבון כי המשיבים יוצאים מישראל בתדירות גבוהה מאוד, כעולה מפלטי הכניסות והיציאות שהוגשו. עובדה זו מלמדת על זיקה משמעותית לחו"ל והיא מגבירה את החשש האינהרנטי להימלטות המשיבים. על כל אלה יש להוסיף, כי למשיבים צפוי מאסר ממושך בנורבגיה במידה שיוסגרו ויורשעו בביצוע העבירות המיוחסות להם, שהעונש בצדן עומד על 12 שנות מאסר. ובלשון בית המשפט בעניין תיירי: **"המוטיבציה להימלטות מהדין קיימת".**

אחר הדברים האלה נזכיר, שוב, כי עילת המעצר שעניינה בחשש להימלטות מקבלת בהליכי הסגרה:

"משקל סגולי" מיוחד, אשר קשור באופיו הייחודי של הליך ההסגרה, הטומן בחובו חשש מובנה וטבעי להתחמקות המבוקש מן הדין, ובצורך להבטיח את מימוש התחייבויותיה הבינלאומית של מדינת ישראל... עוד נקבע בפסיקתנו כי משקל מיוחד זה משפיע על נקודת האיזון בין השיקולים והערכים הצריכים לעניין, ולעתים אף עשוי להצדיק את מעצרו של מבוקש גם אם על פי דיני המעצר הכלליים היה מקום לשחררו לחלופת מעצר..... ויפים לעניין זה דברים שנאמרו על-ידי השופטת א' פרוקצ'יה באחת הפרשות: **"בהליך מעצר רגיל, מירווח הסיכון שניתן לקחת בשל חשש להתחמקות הנאשם מהדין (או שיבוש אחר בניהול המשפט) גדול ממירווח הסיכון הסביר שניתן לקחת בהליך הסגרה"**

(בש"פ 587/19 מיכאל יהודה אלי ועקנין נ' היועץ המשפטי לממשלה (7.2.2019)).

אשר על כן, בעניינם של המשיבים מתקיימת גם עילת מעצר שעניינה חשש להימלטות מאימת הדין.

11. האם לנוכח כל האמור ניתן להורות על שחרור המשיבים לחלופת מעצר, או להורות על מעצרו באיזוק אלקטרוני?

בניגוד לגישה ששררה בעבר ולפיה שחרורם של מי שהתבקשה לגביהם הסגרה נעשה במקרים חריגים בלבד (בש"פ 5704/95 אליון ליבקינד נ' היועץ המשפטי לממשלה (5.10.95)), כיום הכלל הוא שראוי להורות על שחרורו של מבוקש הסגרה או על מעצרו באיזוק אלקטרוני, באותם מקרים בהם חלופות אלה מאיינות באופן סביר את עילות המעצר (בש"פ 3974/07 פלוני נ' היועץ המשפטי לממשלה (20.5.2007)). יחד עם זאת, בעת בחינת האפשרות של חלופה למעצר ממש לצורך הליכי הסגרה ינתן, כפי שצוין לעיל, משקל מרכזי לחשש מפני הימלטות המבוקש מהדין ומפני שיבוש הליכי משפט: "**לבל תעמוד המדינה במצב שבו היא תימצא מפרה התחייבויותיה הבינלאומיות**" (בש"פ 8417/17 היועץ המשפטי לממשלה נ' כריסטוף קוהרן (21.11.17)).

תנאי ראשון ובסיסי אשר נדרש על מנת שניתן יהיה להורות על שחרור לחלופת מעצר או על מעצר בפיקוח אלקטרוני, הוא שניתן לתת במשיבים את האמון הדרוש לשם כך. באין אמון לא תיתכן חלופת מעצר, אפילו אם מוצעים מפקחים ראויים (בש"פ 9984/17 היועץ המשפטי לממשלה נ' פלוני (27.12.17)). מידת האמון שיכול בית המשפט לתת במשיבים תיבחן על רקע מכלול של נתונים ושיקולים. בין השיקולים יש לשקול את חומרת העבירות המיוחסות למשיבים, ואת הסיכון הנשקף מהם, בפרט בעבירות המעלות חשש להימלטות או חשש לשיבוש הליכים (בש"פ 6469/18 סאמי אבו רשיד נ' מדינת ישראל (17.9.18)). בסופו של דבר הכרעת בית המשפט היא פרי של: "... מעין מקבילית כוחות בין עוצמת עילת המעצר לבין נטיית בית המשפט לשקול את שחרור העצור לחלופה" (בש"פ 502/18 פלוני נ' היועץ המשפטי לממשלה (31.1.18)).

בענייננו, קיימות נסיבות אשר אינן מאפשרות להורות על שחרורם של המשיבים לחלופת מעצר או להורות על מעצרו באיזוק אלקטרוני. ראשית, העבירות המיוחסות למשיבים בוצעו באמצעות רשת האינטרנט ובעזרת מחשבים וטלפונים ניידים. לגבי עבירות המבוצעות בדרך זו נפסק כי: "**עבירות המבוצעות במרחב האינטרנטי, תוך שימוש במחשבים, בעזרת תחכום רב ובאורח שיטתי, אגב הסתרת המעשים - מעוררות קושי ליתן אמון כי מבצען יקיים את תנאי השחרור**" (בש"פ 5477/17 הרי מאיר מימון עמר נ' מדינת ישראל (19.9.17)). שנית, עבירות המבוצעות בדרך זו ניתנות לביצוע מכל מקום, ואם המשיבים ישוחררו ממעצר אזי באופן מעשי לא ניתן יהיה לפקח ולהבטיח שהמשיבים לא ימשיכו לבצע עבירות דומות (בש"פ 4257/19 אברהם וייצמן נ' מדינת ישראל (7.7.19)). שלישית, היקף המרמה בה חשודים המשיבים ניכר מאוד, והכספים שהוצאו במרמה טרם אותרו. לגבי מקרים כאלו נפסק כי: "**נוכח היקף הכספים שטרם נחשפו - הפיתוי למלט את הכספים במספר פעולות מחשב הוא גדול, והדבר יכול להיעשות בתנאי חלופת מעצר**" (עניין בו משה לעיל). רביעית, התחכום בו פעלו, לכאורה, המשיבים מלמד על נחישות ועל דפוס עברייני מובהק שלא מאפשרים לתת במשיבים את האמון הדרוש לשם שחרורם לחלופה. חומר החקירה מלמד, לכאורה, כי המשיבים פעלו כ"מכונה משומנת" היטב, אשר הצליחה לגרום למנהלים בכירים בחברות המדוברות ליפול בפח, ובדרך זו לכאורה להשיג במרמה סכומי כסף עצומים ולגרום נזק כלכלי אדיר. וחמישית, לנוכח העונש הצפוי למשיבים אם יורשעו, לנוכח זיקתם החזקה לחו"ל ולנוכח אמצעיהם הכספיים, נראה כי יש למשיבים יש תמריץ ניכר ואמצעים מספיקים כדי להימלט מאימת הדין, ובמצב דברים זה אין להורות על שחרורם ובכך להעמיד לרשותם גם את ההזדמנות להימלט.

כל אלה מובילים למסקנה שאין מנוס אלא להורות על מעצרו של המשיבים עד להכרעה בעתירת ההסגרה בעניינם.

12. אני ער כמובן לתסקיר שירות המבחן בגדרו הומלץ על מעצרים של המשיבים בפיקוח אלקטרוני ואנושי. הלכה היא, שהמלצת שירות המבחן כשמה כן היא - המלצה - ובהיותה המלצה בלבד בית המשפט איננו חייב לקבלה (בש"פ 6177/19 פלוני נ' מדינת ישראל (3.10.19); בש"פ 6204/19 מדינת ישראל נ' מוחמד מסרי (22.9.2019)). עינתי בתסקירי שירות המבחן בעניינם של המשיבים, ודומה כי המלצתו של שירות המבחן מבוססת בעיקרו של דבר על ההתרשמות החיובית שלו מהמפקחים שהציעו המשיבים. נכון אני להניח כי התרשמותו של שירות המבחן מהמפקחים מבוססת, ברם, כאמור לעיל, קיומם של מפקחים ראויים הוא תנאי חיוני אך לא מספיק לשם שחרורם של המשיבים ממעצר. במקרה כמו ענייננו אנו, בו לא ניתן לתת אמון במשיבים, הרי שאיכותם של המפקחים אין בה די. לא מצאתי בתסקירים מענה או ביטוי הולמים למסוכנות הנשקפת מהמשיבים כעולה ממעשיהם הלכאוריים, או לחשש הכבד מפני הימלטותם. יתר על כן, חלק מהאמור בתסקירי שירות המבחן איננו עולה בקנה אחד עם המלצתו הסופית של שירות המבחן. כך, למשל, בעניינו של המשיב 1, מציין שירות המבחן כי הוא חושש מהסגרתו לנורבגיה, באופן שמעצים מצוקה וחרדה, וכן **"מגביר להערכתנו סיכון לבחירות אימפולסיביות וממוקדות רווח מידי, כולל שיבוש הליכים"**. בעניינו של המשיב 2, נכתב בתסקיר כי הוא נמנע מלשתף את שירות המבחן במידע חיוני, אודות תחום עיסוקו. ועוד נכתב כי למשיב 2 קשרים בארץ ומחוצה לה, וכי הוא בעל שתי אזרחויות. כן נכתב כי דרכי ההתקשרות של המשיב 2 והתנהלותו במסגרת עבודתו וקשריו עם אחרים בעיסוקו, ובכלל זה עם הנאשם 1, **"מבטאים סיכון בהתנהלותו בהקשר להמשך עיסוקו וכן ליציאתו מהארץ"**. כל אלו מלמדים כי התרשמותו החיובית של שירות המבחן מהמפקחים שהוצגו לו, אין בה די כדי להביא לשחרורם של המשיבים ממעצר, ועל כן אין בידי לקבל את המלצת שירות המבחן.

13. נוכח כל האמור, אני מורה על מעצרים של שני המשיבים עד תום הליכי ההסגרה בעניינם.

ניתנה היום, ט"ו טבת תש"פ, 12 ינואר 2020, בנוכחות
הצדדים.